Vlaams Parlement

vergadering **C96**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie

van 28 januari 2020

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Freya Saeys aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het Vlaamse team Gedragsinzichten
– 1081 (2019-2020) 3

VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de aanpassing in het Bestuursdecreet van de beschermingsclausule voor het vrijwaren van de strategische Vlaamse belangen
– 864 (2019-2020) 7

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over maatregelen ter beveiliging van de 5G-infrastructuur en over het overleg met betrekking tot de 5G-veilingopbrengsten
– 840 (2019-2020) 11

VRAAG OM UITLEG van Freya Saeys aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het Vlaamse team Gedragsinzichten
– 1081 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Het Vlaamse Team Gedragsinzichten (VTG) werd opgericht naar aanleiding van mijn voorstel van resolutie. Het team had als doel om kennis en ervaring te bundelen binnen een Vlaamse nudge-unit, maar ook om nauw samen te werken met de Vlaamse departementen en gedragswetenschappers uit de academische wereld. Het team fungeert als kennis- en ervaringsplatform en wijst geïnteresseerden ook de weg naar de meest geschikte onderzoekers, ofwel door op zoek te gaan naar experten in de academische wereld of via de raamovereenkomst voor gedragsonderzoek. Sinds 18 april 2016 kan men immers gebruikmaken van de raamovereenkomst 'uitvoeren van onderzoeken om inzicht te verkrijgen in drempels en hefbomen om de effectiviteit van beleid en communicatie te versterken', die werd afgesloten met de firma Tempera voor een periode van vier jaar. De overeenkomst loopt dus normaal tot 17 april 2020. Via het antwoord op mijn schriftelijke vraag van 13 november 2019 kregen we alvast wat meer inzicht in de opdrachten die door Tempera werden opgestart.

Het voorstel van resolutie vroeg de Vlaamse Regering verder om via de beleidsbrief Algemeen Regeringsbeleid het parlement te informeren over de inhoud van de ingezette vormen van gedragswetenschappen of van projecten waarbij gedragsinzichten werden toegepast, de geboekte resultaten, het implementeren van deze projecten in het beleid dan wel het afvoeren van deze projecten, de kostprijs en het terugverdieneffect. Na twee jaar zou er bovendien een rapport ingediend worden over de evaluatie van deze resolutie. Deze voorwaarden werden vooral gesteld vanuit het belang van de transparantie. Een overheid moet toch kunnen zeggen waar en wanneer ze gedragsinzichten wil inzetten, waarom ze burgers via gedragsinzichten naar een bepaald gedrag of keuze leidt en wat na de toepassing ervan het effect is geweest van de aanpassing.

In de beleidsnota Algemeen Regeringsbeleid beperkte de terugkoppeling inzake het Vlaamse Team Gedragsinzichten zich tot het volgende: "Mijn administratie zal een ondersteunende en sensibiliserende rol vervullen met betrekking tot het inzetten van gedragsinzichten om het gebruik van al te dwingende en gedetailleerde wetgeving te vermijden. Daarnaast zet ik 'nudging' in om de effectiviteit van het beleid te verhogen en een efficiëntere communicatie te bewerkstelligen, onder meer bij nieuwe wetgeving (waaronder regelluwe zones en experimentwetgeving)."

Onze fractie ondersteunt uiteraard dit engagement, maar maakt zich toch wel enige zorgen over het onderbelichten van de rol van het VTG. Daarenboven is het volgens mij ook een gemiste kans om aan de burgers en parlementsleden een belangrijk inzicht te verschaffen in de kostprijs en het terugverdieneffect van het inzetten van gedragswetenschappen. De Annual Update Reports van het Behavioural Insights Team in het Verenigd Koninkrijk kunnen alvast de nodige inspiratie bieden voor het te publiceren rapport.

Minister, hoe evalueert u zelf de huidige werking van het VTG? Voldoet het aan de gestelde verwachtingen? Wat loopt goed, wat kan beter? Wordt het terugverdieneffect ook berekend?

Werkt het VTG met een strategische agenda over wat men wil bereiken, wanneer en hoe?

Wanneer kunnen we het rapport verwachten in navolging van de goedgekeurde resolutie? Is het mogelijk hierover een gedachtewisseling te houden met u en eventueel externe sprekers?

Vindt u dat de randvoorwaarden voor de toepassing van gedragsinzichten in de politieke besluitvorming voldoende werden nageleefd?

Hoe evalueert u de reeds uitgevoerde opdrachten van Tempera? Hoeveel van het oorspronkelijk voorziene bedrag – 1,5 miljoen euro – van het raamcontract werd tot nu toe besteed aan onderzoeksprojecten? Werden deze ook beoordeeld door het team op basis van de gebruikte methodiek, met name de wetenschappelijke onderbouwing? Wat is de gemiddelde kostprijs van een onderzoeksproject? Hoeveel kostte bijvoorbeeld het onderzoek over het printverbruik in het Herman Teirlinckgebouw zoals besteld door het team Duurzame Ontwikkeling? Hebt u een idee van het terugverdieneffect van het inzetten van sommige gedragsinzichten? Wordt dit systematisch, waar mogelijk en opportuun, bijgehouden?

Wat gebeurt er momenteel met de reeds opgedane kennis?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Het Team Gedragsinzichten adviseert de departementen en agentschappen van de Vlaamse overheid over het gebruikmaken en toepassen van gedragsinzichten bij de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie van het Vlaams beleid. Het team fungeert ook als een platform om kennis en ervaring bijeen te brengen en te delen. Het legt daarvoor contacten met de academische wereld, zowel universiteiten als hogescholen, of met andere onderzoekers en wetenschappers, onderzoeksinstellingen, onderzoeksbedrijven enzovoort, met het oog op een meer gestroomlijnde benadering in Vlaanderen en een betere afstemming met de beleidsbehoeften van de Vlaamse overheid.

De kennisdelingssessies die het team organiseert, hebben veel succes en worden sterk gewaardeerd. Ook de werkvormen zoals de gedragsverkenner en de checklist voor betere brieven en betere mails, worden goed onthaald en ook vaak gevraagd.

In mijn gecoördineerde antwoord op uw schriftelijke vraag van 13 november laatstleden heb ik u een opsomming gegeven van de initiatieven die de Vlaamse departementen en agentschappen in samenwerking met het Team Gedragsinzichten hebben genomen. Ook in antwoorden op vroegere parlementaire vragen in de vorige regeerperiode is daar al op ingegaan. Dit blijft beperkt tot initiatieven ad hoc. Wij zien weinig doorvertaling van het gebruik van gedragsinzichten op structurele basis naar het beleid en in de werkprocessen van de departementen en de agentschappen. Vaak zien we ook dat er bij entiteiten van de Vlaamse overheid wel interesse is in gedragsinzichten, maar dat dat niet altijd wordt vertaald in concrete projecten.

Het Team Gedragsinzichten behoort tot het Departement Kanselarij en Bestuur dat het voorwerp uitmaakt van een fusietraject met het Departement Buitenlandse Zaken. In het kader van die fusiebeweging wordt onderzocht hoe er zoveel mogelijk efficiëntiewinsten en synergieën kunnen worden geboekt door te focussen op kerntaken. Het Team Gedragsinzichten is uiteraard mee betrokken in die oefening die momenteel loopt. Terugverdieneffecten zijn berekeningen die per initiatief, waar dat kan, moeten worden gemaakt door de initiatiefnemers.

Werkt het Team Gedragsinzichten met een strategische agenda? Het stimuleert een cultuur van innovatieve besluitvorming gebaseerd op testen en experimenteren. Alleen zo kan men weten welke beleidsmaatregelen effectief zijn, welke niet en waarom.

Departementen en agentschappen moeten zelf aan de slag gaan met gedragsinzichten. Het Team Gedragsinzichten van het Departement Kanselarij en Bestuur

coördineert vandaag het netwerk dat zo ontstaat en biedt ondersteuning via kennisdeling, raamcontracten en het aanreiken van werkvormen zoals degene die ik daarnet heb vermeld.

Dat er twee jaar na de resolutie een rapport zou moeten worden ingediend, stond in het voorstel van resolutie dat u samen met andere initiatiefnemers hebt ingediend, maar niet in de door het Vlaams Parlement aangenomen tekst. In de goedgekeurde resolutie is gevraagd om via de jaarlijkse voortgangsrapportage het Vlaams Parlement te informeren. De vorige minister-president heeft dat gedaan via de jaarlijkse beleidsbrief, en ik zal die werkwijze voortzetten.

De doelstellingen van het Team Gedragsinzichten zijn vandaag opgenomen in het ondernemingsplan van het Departement Kanselarij en Bestuur waartoe het team behoort. De jaarrapporteringen over de ondernemingsplannen van de entiteiten van de Vlaamse overheid zijn raadpleegbaar door het Vlaams Parlement. Bovendien communiceert het Team Gedragsinzichten op zijn website over voltooide projecten en de lessen die daaruit worden getrokken. Het staat het Vlaams Parlement natuurlijk vrij om gedachtewisselingen te organiseren en het parlement bepaalt zelf wie het daarvoor uitnodigt. Lees: als u mij uitnodigt, zal ik daar natuurlijk met veel enthousiasme op ingaan, dat kunt u zich wel voorstellen.

De resolutie vermeldt de volgende randvoorwaarden. Eén: het gaat om thema's waarover het beleid al beslissingen heeft genomen, waardoor gedragseconomische interventies juist middelen aanreiken om die doelstelling te behalen. Twee: de vooropgestelde keuze is een wetenschappelijk onderbouwde en op de praktijk gebaseerde effectieve oplossing of levert een belangrijke bijdrage aan de oplossing van het maatschappelijk probleem. Drie: de vooropgestelde keuze moet legitiem zijn en dus altijd in het belang van de burgers en de maatschappij. Ten slotte: de burger heeft op eenvoudige wijze de mogelijkheid om een andere dan de vooropgestelde keuze te maken zonder daar direct of op een later ogenblik voor te worden gesanctioneerd. Die randvoorwaarden werden naar mijn inschatting voldoende nageleefd.

Dan kom ik tot Tempera. Er werden voor 422.434 euro projecten uitgevoerd via het raamcontract. Er werd ook gevraagd of die door het VTG werden beoordeeld. Het Team Gedragsinzichten was telkens betrokken bij een eerste intakegesprek tussen de opdrachtgever en Tempera. Naargelang de vraag van de opdrachtgever werd het team al dan niet betrokken bij de volledige opdracht. De opdrachten werden steeds beoordeeld op de gebruikte methodes en analyses.

De gemiddelde kostprijs is minder relevant, omdat de projecten verschillen in omvang. De prijzen variëren tussen 10.084 euro en 137.105 euro. Het onderzoek over het printgebruik in het Herman Teirlinckgebouw kostte bijvoorbeeld 42.830 euro.

Wat de terugverdieneffecten betreft: zoals ik al heb aangehaald, bevinden we ons momenteel nog volop in de fase van een cultuurshift, en is het daarom nog te vroeg om reeds te spreken over terugverdieneffecten. Momenteel worden hierover geen gegevens bijgehouden.

De opgedane kennis wordt op een aantal manieren gebruikt. Ten eerste: voor vervolgprojecten rond hetzelfde thema. Ten tweede: voor het aanpassen van werkvormen, zoals de gedragsverkenner. Ten derde: voor kennisdeling, van de afgeronde projecten zijn samenvattingen beschikbaar op de website van het Team Gedragsinzichten. Ten vierde: in functie van samenwerking met de academische wereld. Ik kan daarvoor verwijzen naar de publicatie ‘Nudging in perspectief. Een verkennend kader voor de toepassing van gedragsinzichten in beleid’ van het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing. Ik verwijs ook naar de opleiding ‘Gedragsinzichten en nudging: beter beleid ontwerpen met kennis van gedrag’ bij het

Instituut voor de Overheid verbonden aan de KU Leuven. Ten vijfde: in functie van de uitwisseling van gedragsinzichten bij andere overheden met experten, bijvoorbeeld op de European Behavioral Insights Expert Meeting, op 18 en 19 juni vorig jaar in Den Haag.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. U zegt eerst en vooral dat u contacten hebt gehad met de academische wereld. Zou u mij daar iets meer uitleg over kunnen geven? Want dat kan één persoon zijn, dat kunnen veel grotere groepen zijn, dat kunnen universiteiten zijn. Ik had daar graag wat meer informatie bij gekregen.

U zegt zelf wel dat er veel interesse is in de gedragswetenschappen, maar dat er weinig structureel beleid is. Ik kan dat alleen maar beamen. Ik denk dat we daar veel meer moeten op inzetten. Want als we een bepaalde maatregel nemen, dan moeten we toch weten wat de beweegredenen zijn van mensen. Waarom stellen ze een bepaald gedrag? Ik denk dat we alleen op die manier gefundeerd bepaalde maatregelen kunnen treffen, ik denk maar aan mobiliteit of levenslang leren. Dat zijn toch ook belangrijke domeinen, waarvoor dit absoluut een meerwaarde kan bieden.

U zegt zelf dat er ongeveer 422.000 euro werd opgebruikt van de 1,5 miljoen euro. Mijn vraag is: hoe ziet de toekomst eruit? Gaan daar meer projecten mee worden gelanceerd, of staan er dingen in de steigers? Men werkt op dit moment samen met Tempera, maar die samenwerking loopt af in april. Gaat daar een nieuw raamcontract worden uitgeschreven?

U verwijst ook naar de rapporten van de projecten die gedaan zijn, die staan online. Ik heb die rapporten ook bekeken, en ik was eerlijk gezegd wat teleurgesteld. Dat zijn rapportjes van met moeite twee pagina's. Als we gefundeerd en wetenschappelijk onderbouwd willen werken, dan mogen we toch iets uitgebreider rapporteren. Als ik dit vergelijk met de rapporten uit Groot-Brittannië, dan is dat toch een zeer groot verschil. Als we dit serieus willen nemen, dan denk ik dat we het veel serieuzer moeten aanpakken.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Ik wil zeker niet onderschrijven dat dikke rapporten zomaar betekenen dat het om een heel interessante studie gaat. Ik heb geleerd dat het zeer moeilijk is om de essentie kort samen te vatten en bij elkaar te brengen op een of twee A4'tjes.

Ik heb de rapporten ook gelezen en bekeken, en ik heb ook de hele resolutie gelezen, want ik kende die niet. En ik moet eerlijk zeggen dat je daar wel een zicht krijgt op wat men wilde doen, en wat men daarmee heeft bereikt. Voor mij is dat de essentie. Ik ben geen vragende partij om dikke rapporten te krijgen, die uiteindelijk niemand leest.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Saeys, het team had contacten met de academische wereld, niet ikzelf. Maar als u daar vragen over stelt, zal ik u de antwoorden bezorgen.

Wordt er een nieuw raamcontract afgesloten? Ja, maar daarbij zal ook de markt een rol spelen nadat het huidige raamcontract is afgelopen.

Verder onderschrijf ik wat de heer Muyters zei dat je de kwaliteit van een rapport niet moet aflezen aan de dikte van het rapport, maar wel aan de inhoud. Ik zou er wel

nog willen aan toevoegen dat u niet moet vergeten dat ook dit team betrokken is in de fusieoperatie tussen de Kanselarij en het Departement Buitenlandse Zaken en zoals u weet, is dat in een administratie niet anders dan in andere organisaties. Niet alles functioneert op een normaal ritme als er een reorganisatie of fusie bezig is.

Als u me verdere vragen over de contacten met de academische wereld of zo wilt bezorgen, dan ga ik natuurlijk met zeer veel plezier achter de antwoorden aan.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Dank u wel. Ik ben het absoluut eens dat kwaliteit boven kwantiteit fungeert, maar u zult de rapporten ook wel duidelijk hebben gelezen en aan de kwaliteit kan er ook nog wel iets gebeuren volgens mij. Maar goed, als je het vergelijkt met de rapporten die in het Verenigd Koninkrijk werden opgesteld dan kan de kwaliteit mijns inziens een pak beter.

U hebt toch nog wel wat geld over. Mijn vraag is … Ja, ik kan geen vraag meer stellen.

De voorzitter: Nee, u kunt geen vraag meer stellen. U kunt nog een opmerking maken.

Freya Saeys (Open Vld): Of ik kan een suggestie geven. Kunt u dat geld eventueel spenderen om dat team groter te maken? Want op dit moment zijn er maar vier voltijdsequivalenten (vte's). Omdat er heel veel interesse is, kunnen we door een uitbreiding een structureler beleid uitwerken, want ik begrijp dat als men maar met vier vte's is, men ook niet heel veel zaken kan realiseren.

Ik ben ook blij dat u openstaat voor eventuele hoorzittingen die kunnen plaatsvinden. Ik zal ze hier ook zeker voorstellen aan de commissie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de aanpassing in het Bestuursdecreet van de beschermingsclausule voor het vrijwaren van de strategische Vlaamse belangen
– 864 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Tijdens de vorige legislatuur heb ik het idee geopperd om een beschermingsclausule voor de strategische belangen van de belangrijke Vlaamse economische actoren in te voeren en dit tegen buitenlandse overnames die zouden indruisen tegen onze strategische belangen. Die bepaling is er uiteindelijk ook gekomen in het Bestuursdecreet. Dat is een redelijk rudimentaire bepaling die de Vlaamse Regering de mogelijkheid geeft om een overeenkomst met economische actoren, die onder haar rechtstreekse zeggenschap vallen, achteraf al dan niet volledig nietig te verklaren.

Dat was toen een kleine discussie, maar eigenlijk is dat nu een veel groter debat geworden waar ook de volgende vraag over gaat. Hoe staan we als Vlaanderen of als België, want de bevoegdheden op dit vlak zijn verdeeld of gedeeld, het is maar hoe u het politiek wilt bekijken, in dit debat? Hoe zullen we hiermee in volgende jaren omgaan? Het is ook een Europees debat, want er is vandaag ook op Europees niveau nog een vraag over gelanceerd.

Om het kort over een aantal zaken te hebben die we ook in de media hebben gelezen, zal ik wat meer ingaan op concrete voorvallen.

Het hele debat is in 2016 begonnen met de mogelijke participatie van het Chinese staatsbedrijf State Grid in de Belgische distributienetbeheerder Eandis. Dat is uiteindelijk niet doorgegaan; dat was, denk ik, een beslissing van de raad van bestuur. In het verlengde daarvan is er maar enkele maanden of een jaar later de bepaling gekomen in het Vlaams Bestuursdecreet om toch een beschermingsclausule te hebben om als Vlaamse Regering ultiem alsnog een ja of nee te kunnen geven bij een overname.

In de afgelopen maanden en jaren hebben we heel wat berichten gekregen over Chinese intredes in kapitaal. Onlangs was er een waaruit is gebleken dat belangrijke participaties in Euroclear, in de effectenhandel… Vorige week of twee weken geleden was er iets over een Chinese instap in een logistiek havenbedrijf. Deze week was er nieuws over een private speler uit Nederland, maar met repercussies voor de Vlaamse baggeraars, namelijk dat de Chinezen een Nederlands bedrijf uit de scheepsbouw willen kopen. Voor onze Vlaamse baggeraars is dat een zaak van leven of dood. Dat mogen we toch niet onderschatten.

Het hele debat is een belangrijk debat, waarbij we weliswaar genuanceerd moeten kijken naar welke spelers nog in handen van de overheid zijn, en wat louter een zaak is van de private sector. Die lijn moeten we strikt bewaken. We zullen daarin toch een politieke lijn moeten bepalen.

Het Clingendaelinstituut heeft gekeken naar hoe het precies zit met de Chinese instap in Europese en dus ook Belgische en Vlaamse spelers. Ze hebben daarover een studie gemaakt. Ik lees even een korte passage uit het regeerakkoord voor: "We hebben hierbij bijzondere aandacht voor het beschermen van onze strategische infrastructuren zoals havens, luchthavens, elektriciteitsnet, … We geven EWI en FIT de opdracht dit verder uit te werken om vervolgens, in een tweede fase, verder af te stemmen met de andere overheden in ons land."

Minister-president, waar staan we daarmee en welke positie gaan we daarin innemen, in het bijzonder inzake de beschermingsclausule, maar ook als het gaat over 5G?

In de vorige legislatuur heb ik een conceptnota ingediend om een aantal verfijningen te doen aan die beschermingsclausule. We hebben er ook hoorzittingen over gehouden waaruit gebleken is dat die verfijningen noodzakelijk zijn opdat we het instrument zouden kunnen gebruiken op een wettelijke en nuttige manier.

Ik geef een aantal problemen die er nu mee zijn. Als we het decreet niet veranderen, kun je een overname enkel achteraf volledig nietig verklaren of volledig laten bestaan zoals ze is. Er is geen enkele weg daartussen. Ik had een aantal suggesties gedaan om de mogelijkheid te creëren dat je zou kunnen werken met: de deal kan doorgaan, maar er zijn een aantal beperkingen en voorwaarden die we opleggen. In Nederland heeft men gewerkt met een afkoelingsperiode om een deel waarvan men kennis neemt – vaak zijn dat confidentiële onderhandelingen – wat beter te kunnen bekijken.

Er is ook nood aan de mogelijkheid om overnemers rechtszekerheid te bieden en op voorhand te kunnen zeggen: we hebben als overheid geen bezwaar tegen die overname, zodat men in de overnameonderhandelingen ook niet moet incalculeren: ja, maar, wat als de overheid die overeenkomst alsnog nietig verklaart? Nee, men kan op voorhand een soort ruling krijgen om te zeggen: wij zullen voor die overname geen bezwaar maken als overheid, en ook een beperking tot niet-Europese overnemers. Daar gaat het in essentie over.

Minister-president, heeft de Vlaamse Regering de ambitie om die beschermingsclausule aan te passen om ze echt te kunnen gebruiken? Zo ja, op welke termijn? Welke elementen zou men daarin opnemen? Is het verfijnen van die clausule deel van de opdracht die aan FIT en EWI is doorgegeven?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Of we de ambitie hebben om dit te verfijnen? De twee artikelen over de vrijwaring van de strategische belangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest in het Bestuursdecreet hebben een beperkter beleid en doel.

Het gaat om een functioneel-administratief toezicht op de diensten en instellingen van en binnen de Vlaamse en lokale overheden. De Vlaamse Regering overweegt een aanpassing van deze regeling in het Bestuursdecreet, met het oog op een verfijning van dit administratief toezicht. Deze aanpassing kadert binnen een ruimere evaluatie en herziening van het Bestuursdecreet op redelijk korte termijn. Het is dus de bedoeling om dit snel te laten aanvatten.

Wat zijn de elementen die daarvan deel moeten uitmaken? Ik kan op dit moment enkel verwijzen naar het regeerakkoord. Ik citeer: "We staan open voor buitenlandse investeerders, maar zijn niet naïef. In het kader van een economisch veiligheidsbeleid zetten we binnen het nieuwe Europese kader een transparant screenings- en blokkeringsmechanisme op poten waarmee we buitenlandse investeringen met risico's voor de veiligheid en de openbare orde kunnen evalueren en blokkeren wanneer die evaluatie negatief is. We hebben hierbij bijzondere aandacht voor het beschermen van onze strategische infrastructuren zoals havens, luchthavens, elektriciteitsnet, … We geven EWI en FIT de opdracht dit verder uit te werken om vervolgens, in een tweede fase, verder af te stemmen met de andere overheden in ons land."

Dit is uiteraard geen exhaustieve opsomming. Mijn diensten zullen ook een bredere analyse maken van wat voor de Vlaamse Regering strategische belangen zijn met het oog op buitenlandse investeringen. We zullen hierbij ook aandacht hebben voor de situatie in onze buurlanden. Het is hierbij belangrijk dat het gaat om risico's voor openbare orde en veiligheid. Dat staat wel in het regeerakkoord. We gaan geen economische screening organiseren.

Er werd ook gevraagd of deze verfijning deel uitmaakt van de opdracht van EWI en FIT, maar ik verwijs hiervoor naar mijn antwoord op vraag 1. De verfijning van de artikelen uit het bestuursakkoord gaat over het functioneel-administratief toezicht. Wat het engagement in het regeerakkoord betreft, focussen wij op twee elementen. Ten eerste is er de voorbereiding van de inwerkingtreding van verordening 2018/452, ter oprichting van een Europees kader voor de screening van buitenlandse investeringen. Het samenwerkingsmechanisme tussen de lidstaten en met de Europese Commissie dat daarbij wordt gecreëerd, zal in werking treden in oktober van dit jaar.

Tegen die tijd moeten wij hierover de nodige afspraken maken, en voorbereidingen treffen met de andere relevante federale en gefedereerde entiteiten, bijvoorbeeld over de aanduiding van een contactpunt.

Het tweede element beslaat de bredere discussies over het oprichten van een screeningsmechanisme voor buitenlandse investeringen. Beide elementen staan uiteraard niet los van elkaar. Buitenlandse Zaken coördineert in nauw overleg met EWI en FIT, en met sterke betrokkenheid van mijn kabinet en de kabinetten van de viceministers-presidenten, over de Vlaamse positiebepaling hieromtrent.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Het is mij niet helemaal duidelijk wat er wordt bedoeld met administratief-functioneel toezicht. Gaat dat over die beschermingsclausule? *(Opmerkingen van minister-president Jan Jambon)*

Dan heb ik begrepen dat er wel degelijk een verfijning komt. Ik vind dat een korte termijn, dus ik vind dat een heel goede zaak. Ik ben ook benieuwd naar hoe dat juist in zijn werk zal gaan. Ik vind ook dat we een betere kijk moeten krijgen op wat we beschouwen als strategisch belangrijk. Over welke zaken gaat het, en welke zaken gaan we niet binnen die perimeter opnemen? Dat lijkt mij essentieel in dit debat.

Ook samenwerken met de buurlanden of de Europese Unie is een absolute must. In Europa is het nu heel snel aan het gaan. Er is tegen oktober al een screeningsrichtlijn. Daar moeten we al klaar voor zijn.

Maar ook in het nieuwe Europese regeerakkoord staat alles wat over Europese 'sovereignty' gaat heel hoog op de politieke agenda. Daar zal dus ook nog veel veranderen, en we kunnen ons daarop aligneren. Ik denk dat het voor ons land en voor Vlaanderen wel degelijk nodig is dat we dat doen.

Ik kijk ook naar Franstalig België, waar Alibaba in Luik binnengekomen is. Dat is toch ook niet neutraal, om het zo te zeggen. Dit is echt een aandachtspunt voor de Vlaamse strategische economische sectoren voor de toekomst. Ik begrijp dat er wel de beperking is dat het moet gaan over openbare orde en veiligheid. In dat kader is het natuurlijk belangrijk dat we goede contacten kunnen hebben met het federale niveau, en dat we over analyses van de Staatsveiligheid kunnen beschikken, bijvoorbeeld als het gaat over 5G. Zo kunnen we bepalen of bepaalde technologie al dan niet veilig en te betrouwen is.

Minister, bedankt dat dit ook op jullie radar staat, en dat dat op korte termijn zal gebeuren. Zo kan Vlaanderen over de nodige tools beschikken om onze belangrijkste spelers af te schermen van ongewenste inmenging, om redenen van openbare orde en veiligheid. Dit is de negatieve en defensieve houding.

Ik vind het ook goed dat we tegelijkertijd werk hebben gemaakt van een constructieve houding, namelijk dat we als Vlaamse overheid in een aantal strategische polen, zoals de luchthaven van Zaventem, actief zijn ingestapt in het kapitaal om daarover echte zeggenschap te kunnen hebben, op een positieve manier en niet enkel op een defensieve manier.

Het beschermen van onze strategische belangen tegenover – laat ons een kat een kat noemen – in het bijzonder Chinese inmenging, is een thema dat op de politieke agenda hoort te staan. Ik dank u daarvoor.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Collega Van Rompuy, ik dank u om de vraag te stellen. Het is eigenlijk een heel gevoelig thema. We proberen enerzijds om zoveel mogelijk investeringen aan te trekken en om voor een mechanisme te zorgen zodat die investeringen gebeuren in Vlaanderen, maar anderzijds zijn er inderdaad bij die risicovol zijn voor de openbare orde en voor de veiligheid. Het is geen evidente zaak om een screening te doen en het juiste mechanisme te hebben. Ik ben heel benieuwd of Flanders Investment & Trade (FIT) en het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) kunnen komen tot een systeem waarvan we kunnen zeggen dat het een goed mechanisme is. Dat is de uitdaging. U sprak over Alibaba, en gelukkig heeft hij zijn veertig rovers niet bij. Of Alibaba een gevaar is of niet, dat is een vraag die men op dat moment zal moeten stellen. Het is niet zo evident om een lijn te trekken.

Ik weet niet of het zal lukken om dat mechanisme te vinden, maar ik ben zeker heel benieuwd. Ik denk dat het nodig is om het te doen en samen met u zal ik het nauw opvolgen om na te gaan op welke manier het gebeurt.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Als Alibaba zijn veertig rovers niet bij heeft, hoop ik wel dat hij zijn grot vol schatten bij heeft.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik geef het voorbeeld van Duitsland. In Duitsland is er nu een debat over Huawei en dat gaat over enorme belangen. De beslissing die ze daarover nemen, is al dan niet formeel gekoppeld door de Chinezen aan de export van Duitse wagens.

We kunnen ons wel vrolijk maken over 'de veertig rovers van Alibaba', maar als je de optelsom maakt van de posities die al zijn ingenomen dat moeten we ook wel durven te zeggen dat er economische belangen spelen die ook tegen ons kunnen worden gebruikt op het moment dat wij voor moeilijke keuzes komen te staan. Dat is het punt dat ik wil maken.

Ik ben blij dat we met meerderen zijn, collega Muyters en ook collega Vande Reyde, om verder aan dit thema te werken en te komen tot meerderheden. Het is toevallig ook de meerderheid van de coalitie, dat maakt het des te gemakkelijker en des te werkbaarder om stappen vooruit te zetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over maatregelen ter beveiliging van de 5G-infrastructuur en over het overleg met betrekking tot de 5G-veilingopbrengsten
– 840 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Voorzitter, minister-president, collega's, we zijn opnieuw bij het thema van 5G, een thema dat ons al boeit sinds de zomer, en ver daarvoor, en dat in de komende maanden en jaren nog meermaals zal terugkomen. Ik ga niet alles herhalen wat er al over is gezegd.

U weet dat de Vlaamse overheid ambitieuze plannen heeft. U kent ook de grote economische belangen ervan. Agoria heeft eind vorig jaar nog een lijvige, maar interessante studie gepubliceerd.

Minister-president, ik heb vandaag een vraag om uitleg over de veiligheid van netwerkinfrastructuur en van de gegevens. Dat sluit daarmee ook aan op de vraag daarnet van de heer Van Rompuy. Dit is een van die concrete gevallen waar de veiligheidsproblematiek zich stelt. Ik stel deze vraag omdat Philippe De Backer, federaal minister van Telecommunicatie, in de Kamer heeft gezegd dat de Belgische veiligheidsdiensten beschermingsniveau 4 adviseren om de veiligheidsrisico's met betrekking tot 5G uit te rollen. Dit houdt in dat een beperking van het gebruik van onderdelen van 5G-apparatuur van leveranciers die worden beschouwd als niet-betrouwbare leveranciers, wordt aanbevolen. Er wordt als motivering gewezen op het cruciaal karakter van de 5G-infrastructuur voor de nationale veiligheid en

voor vitale maatschappelijke en economische functies. Ook de privacy van de inwoners is een enorm belangrijk element.

Minister De Backer geeft aan dat hij werk wil maken van een Europees kader en daarbinnen wil werken. Voor de plannen van 5G in Vlaanderen stelt dat ons voor de vraag hoe het zit met de veiligheid en hoe we daarmee rekening zullen houden, en welke leveranciers we als betrouwbaar en niet-betrouwbaar gaan beschouwen.

Inzake 5G zijn er in de wereld niet zo geweldig veel. Je hebt er een uit China en je hebt er een uit Zuid-Korea, Zweden en Finland. De keuze is dus niet zo geweldig groot. Andere landen zijn volop in ontwikkeling van die uitrol, onder andere met Huawei.

Minister-president, hoe moeten wij de risico's evalueren? Op welke wijze houdt Vlaanderen in het kader van de 5G-plannen rekening met deze veiligheidsproblematiek? Bestaat daar al een soort van screening voor? Bestaan er al concrete uitgangspunten voor? Is er overleg gepleegd met de federale overheid of andere overheden? Hoe zit het met de licentieplannen voor de veiling?

U weet dat dit al een tijdje vastzit. U hebt aangegeven dat u enkele maanden geleden een overleg hebt gehad met uw Waalse collega, Pierre-Yves Jeholet. Ik neem aan dat dat een vruchtvol gesprek was. Mogen wij weten wat daar is besproken, wat de overeenkomsten zijn die gezamenlijk zijn vastgelegd? Hoe gaat u dat brengen naar de onderhandelingen met de federale overheid?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik zal uw eerste twee vragen samen behandelen. De exploitatievoorwaarden van het gebruik van frequenties en de licentievoorwaarden van telecomoperatoren en andere bedrijven in de toekomst, is in de eerste plaats de bevoegdheid van de federale minister van Telecommunicatie en het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT), en voor security ook een gedeelde bevoegdheid met Staatsveiligheid. In feite zit dat domein van deze problematiek op het federale niveau.

Het is dus aan de federale overheid, en het BIPT in het bijzonder, om duidelijke eisen inzake beveiliging op te leggen, naast de specificaties van dekking, de geografische beschikbaarheid, de capaciteit, de latency, de jitter, de throughput en dergelijke specificaties meer, voor de aangeboden dienstverleners die een licentie zullen kopen op de 5G-frequentiesveiling die moet worden georganiseerd door de toekomstige Federale Regering.

Ik hoop uit de grond van mijn hart dat we met BIPT, ook met een Federale Regering in lopende zaken, toch iets kunnen overeenkomen om, zij het dan maar tijdelijk, want wij zijn klaar en vragende partij om die uitrol te doen van 5G… Het stuit velen tegen de borst dat we moeten wachten op een federale regering voor we voortgang kunnen maken, terwijl al onze buurlanden op die snelweg aan het rennen zijn.

Mijn administratie – ik heb het dan over Het Facilitair Bedrijf en het Agentschap Informatie Vlaanderen – werd als interne dienstverlener van de Vlaamse overheid in deze uitrolfase nog niet betrokken. De rol van beide agentschappen situeert zich namelijk op het niveau van de beveiliging van de data die via het netwerk zullen worden verstuurd, en niet op het niveau van de beveiliging van de hardware van het 5G-netwerk zelf. Die verstuurde data zullen beveiligd zijn met alle mechanismen die we daartoe in onze Vlaamse veiligheidsplannen hebben voorzien. Om dat aan te pakken, moet natuurlijk eerst het netwerk er zijn en dat is federale materie.

Wat het spectrum betreft en mijn gesprekken daarover met mijn collega: die problematiek werd nog niet met de federale overheid besproken, want ik heb al

een tijdje niet meer op mijn gsm gekeken. Maar bij mijn weten is er nog niets. Vandaag komt er misschien een en ander in beweging, je weet nooit. Maar volgens de laatste informatie die ik heb, hebben we nog altijd geen federale regering waarmee ik dit gesprek kon aangaan.

En toch: met minister-president Jeholet heb ik wel van gedachten gewisseld, over de verdeling van de opbrengst uit de veiling van de diverse licenties. 5G valt daaronder, en de aanleiding daarvoor is dat de verdeling vandaag 80-20 is: 80 procent voor het federaal niveau, 20 procent voor het Vlaams niveau. Als je de analyse maakt van het verkeer dat over die netwerken gaat, gaat het steeds minder en minder om pure data, en gaat het meer en meer om zaken die mediagerelateerd zijn. Naar onze inschatting is die verhouding dus andersom: de 80-20 wordt 20-80. Dit valt dus veel meer onder de gemeenschapsbevoegdheid Media, en minder onder de federale bevoegdheid Telecommunicatie. Daarin hebben we gelijklopende belangen, collega Jeholet onderschreef dat ook.

De verdeling van de veilingrechten moet dus rekening houden met die evolutie in het datagebruik. De Franse Gemeenschap is bereid om daarover te praten, maar het is niet zo dat er concrete afspraken werden gemaakt over percentages. Dat maakt deel uit van een onderhandeling met de Federale Regering, denk ik.

Voor mij mag die onderhandeling met de Federale Regering niet de showstopper zijn in het uitrollen van het 5G-netwerk. Als het BIPT en de federale overheid willen evolueren richting de uitbouw van het 5G-netwerk, dan moeten we dat zo snel mogelijk doen. En wat de verdeling van de opbrengsten betreft: we hebben nog wel tijd om daarin, hopelijk, tot een vergelijk te komen.

Je hebt enerzijds de fysieke uitrol van het netwerk, en anderzijds de verdeling van wat er zich op dat netwerk situeert. Mijn eerste interesse is nu de fysieke uitrol van dat 5G-netwerk. Ik hoop dat ik met de federale overheid, zelfs in lopende zaken, via het BIPT tot iets kan komen dat een tijdelijke invulling kan hebben. Maar we moeten ook weer opletten dat we de trein niet gaan missen. Dat mogen we niet laten gebeuren.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik dank u voor uw antwoord. Het is inderdaad een terechte opmerking dat we voor de uitrol van fysieke infrastructuur niet moeten wachten tot er licenties voor de operatoren worden geveild. Ik begrijp dat u omtrent de veiligheidsrisico's inderdaad rekening moet houden met het federale advies, of met het advies van de regulator, de onafhankelijke instelling die daarnaar kijkt.

Ik denk dat dit wel binnen het kader valt van wat we net hebben besproken: om de screening van buitenlandse risico's op Vlaams niveau ordentelijk te doen, onder andere ook bij havens, bij luchthavens, enzovoort. Daarvoor moeten we een soort van Vlaamse toolbox hebben, om te kijken op welke manier die risico's worden geëvalueerd. Als daar informatie van het federaal niveau voor wordt gebruikt, dan is dat des te beter. Maar dit zal niet het enige geval zijn waarbij we op een systematische manier zullen moeten screenen.

Ik merk ook graag op dat er op sommige plaatsen eigenlijk al wordt geëxperimenteerd met 5G. Je hebt onder andere Citymesh, dat op bepaalde plaatsen lokale 5G-infrastructuur uitbaat. Er zijn ook plannen om dat in Zeebrugge verder te ontwikkelen, heb ik vorige week gelezen. U was daar toen ook op bezoek.

Die zaken kwamen ook aan bod in het regeerakkoord: men wil die proeftuinen uitbreiden naar onderzoekscentra. Ik weet niet of daar al vooruitgang is geboekt. Want dat kan natuurlijk wel een goede katalysator zijn om 5G verder te

ontwikkelen in Vlaanderen. Het is misschien een idee om Agoria daarvoor uit te nodigen, want zij hebben in hun studie ook heel uitgebreid beschreven hoe die proeftuinen eventueel vorm kunnen krijgen. Maar dat is iets voor de regeling der werkzaamheden.

Ik heb nog een laatste opmerking over de veilingopbrengsten. U hebt gelijk: dat is een politiek steekspel, en Vlaanderen is daarin zeker niet de schuldige. Maar de essentie is gewoon dat dit moet worden opgelost. Men moet tot een akkoord komen. We zijn allemaal volwassen mensen die toch in staat moeten zijn om over zoiets cruciaals tot een ordentelijke verdeling te komen. Ik hoorde u al praten over de bevoegdheid Media. Ik begrijp wat u bedoelt, er is inderdaad een groter aandeel van Media. Maar het is wel een misvatting om te zeggen dat alles wat video is, wat bijvoorbeeld op Youtube wordt gestreamd, en alles wat mensen via mobiele data bekijken, automatisch juridisch onder de bevoegdheid Media valt.

Er zijn een aantal voorwaarden: het moet op een geordende manier, er moet een zekere structuur in zitten. Het is een juridische discussie waar ik nu niet verder op zal ingaan. Ik wil maar zeggen dat het zaken zijn die gezamenlijk moeten worden besproken en waar, los van de centenkwestie, toch een oplossing voor moet worden gevonden.

Ik doe een oproep aan u maar ook aan de vele overheden in dit land: los het gezamenlijk op. Onze inwoners en onze bedrijven wachten er echt op. Er moet echt wel een doorbraak in dat dossier komen, los van 80-20 of 20-80. Men kan er vele juristen op loslaten, maar het moet gewoon worden opgelost. Dat is mijn boodschap.

Ik mag nog een vraag stellen. U hebt een percentage afgesproken met de Waalse minister-president.

Minister-president Jan Jambon: Ik heb in mijn antwoord gezegd dat we geen percentage hebben afgesproken, maar dat die 80-20 wel in beweging moest komen.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Excuseer, geen percentage, maar wel een overeenkomst over 80-20.

De voorzitter: Over die 80-20 kunnen we juridische discussies voeren, maar ook politieke. Maar als voorzitter ga ik niet tussenkomen.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister-president, ik heb begrepen dat het opleggen van licentievoorwaarden een zaak is van de federale overheid en dat Vlaanderen daar niets over te zeggen heeft. Het enige wat we zouden kunnen nagaan is of het screeningsmechanisme dat we in Vlaanderen in werking zouden willen stellen, ook van toepassing zou kunnen zijn voor zo'n infrastructuur. Dat moeten we eens nader onderzoeken want het gaat – vermoed ik – voor het grootste deel over private infrastructuur en ook de bevoegdheidsverdeling speelt een rol.

Dit is natuurlijk een typevoorbeeld van apparatuur waarvan de Telecomraad zelf heeft gezegd dat het van cruciaal is voor de nationale veiligheid. De Staatsveiligheid heeft eraan toegevoegd dat we voor apparatuur die van cruciaal belang is voor de nationale veiligheid – en bepaalde delen van 5G vallen daaronder – een beperking kunnen invoeren, als we dat wensen, voor niet-betrouwbare partners, zoals ze dat noemen. Die discussie ligt dus op tafel, maar dit mag geen reden zijn om in dit dossier niet snel te kunnen beslissen voor de verdere uitrol.

Twee uur geleden heeft Europa hierover trouwens een beslissing genomen. Er komt geen algemeen Europees verbod tegen Huawei maar het is aan elke lidstaat zelf

om te beslissen. Europa zal wel komen met wat ze een 'toolbox' noemen om de manier waarop dat gebeurt en de onderdelen die in aanmerking komen, Europees te kunnen afstemmen. Als ik het goed begrepen heb, zal het dan België zijn om te beslissen of we al dan niet met Huawei werken. Zo ja, kunnen we dat aan bepaalde voorwaarden onderwerpen en daarvoor is er dan die Europese toolbox om te voorkomen dat elke Europese lidstaat door China zou worden onder druk gezet vanwege hun eigen economische nationale belangen. De Europese regelgeving is van belang en ze komt er dus aan.

Ik moet niet opnieuw zeggen dat dit uiterst gevoelige materie is. De Amerikanen nemen de omgekeerde positie in: als er geen verbod is op Huawei, doen ze geen data-uitwisseling meer. Als voormalig minister van Binnenlandse Zaken zult u wel weten dat dit van bijzonder belang is voor de uitwisseling van gegevens tussen staatsveiligheden om bijvoorbeeld in de strijd tegen terreur te kunnen beschikken over de best mogelijke informatie.

Ik denk dat we de Europese beslissing eens goed moeten uitvlooien want ze is pas van vandaag. De timing van deze vraag kan dus niet beter zijn.

Ik begrijp dat u een opening maakt via de bevoegdheid van Vlaanderen voor media/data, niet alleen om het debat te hebben over de verdeling van de middelen maar ook om na te gaan hoe we het screeningsmechanisme zouden kunnen toepassen.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Minister-president, nog een kritische vraag. U geeft aan dat het belangrijk is dat we snel vooruitgaan. Hoe reageert u dan op de Europese landen of gebieden of regio's die tegen 5G zijn of die geen 5G wensen?

U hebt het ook over de verdeling van de inkomsten van de licentie. Ik heb begrepen dat er ook aan Waalse kant veel tegenstand is tegen 5G. Ik vraag me af hoe het dan zit met de bevoegdheden als je het gaat verdelen en zij zouden het niet invoeren. Hoe gaat u de verdeling dan onderhandelen?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): We horen hier duidelijk dat we op een paar spanningsvelden zitten. Een spanningsveld over de euro's, over hoe de verdeling zou moeten zijn, maar ik maak me het meeste zorgen over het spanningsveld over onze bevoegdheid. Wij zijn bevoegd voor technologie en innovatie. Als we spreken over 5G, dan hebben we het over de toepassing in gezondheidszorg en artificiële intelligentie en 'driverless cars'. Het zijn allemaal heel nuttige en goede toepassingen. Straks zullen we worden geconfronteerd met federale en Europese beslissingen inzake privacy, beschermingsniveau, straling. In Brussel moet je 5G niet toepassen want de stralingsnorm is hier zo streng, tot in het absurde, dat we er zelfs niet over moeten discussiëren.

Ik heb het gevoel dat we moeten terugplooien op een aantal nichezones in Vlaanderen – ik noem dat 'cherrypicking' – om dan te zeggen: we moeten opletten want we kunnen dat niet doen want we botsen op de federale rem inzake beschermingsniveau, privacy enzovoort, dus zullen we het maar doen in een aantal regelluwe zones. Dat zou echt een gemiste kans zijn. We moeten echt durven gaan voor de uitrol. Er zijn moeilijkheden, dat klopt, maar er zijn gigantische toepassingen, gigantische mogelijkheden.

Minister-president, kunt u er rekening mee houden dat we werkelijk gaan voor die volledige 5G-uitrol, en ons dus niet terugplooien op een aantal beperkte zones, zogenaamd omdat we zouden kunnen worden teruggefloten door de federale

overheid? We hebben het een keer meegemaakt toen het ging over de fusie van de distributienetbeheerders. Toen kwam er ook plots een mail binnen in Oostende en heeft men de fusie afgeblazen onder druk van Chinezen enzovoort.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Gryffroy, het is niet mijn stijl om, als in het regeerakkoord staat dat we gaan uitrollen over heel Vlaanderen, me te laten stoppen en terug te plooien op regelluwe zones. We gaan voor de volledige uitrol, we gaan voor de snelle uitrol, liefst in samenspraak met de federale overheid.

Mijnheer Pieters, tegen? Ik heb nog nooit tegen een nieuwe technologie… Men was zelfs tegen de trein toen die van Brussel naar Mechelen kwam omdat de koeien daardoor gingen sterven. Je vindt altijd wel mensen die overal tegen zijn. Wij zijn niet van die aard. Wij zijn believers in de technologie en in de toekomst. Als we moeten wachten tot de laatste overtuigd is, dan gaan we weeral eens een trein missen in de twee betekenissen van het woord. Dat gaan we dus niet doen. De verdeling heeft minder te maken met 5G, want ook over 4G bestaat dezelfde problematiek. Of de Franse Gemeenschap of Brussel nu wel of niet meedoen, het gaat over een trafiek over de netwerken en 5G is daar een element van.

Ik heb over 5G ook gesproken met de twee andere gewesten. Ze hebben in hun regeerakkoord niet ingeschreven dat ze 5G niet zouden uitrollen, maar ze zouden eerst nog een studie doen naar de gezondheidsgevolgen van 5G. Er zitten bibliotheken vol met studies over 5G. Net zoals het altijd gaat met die zaken – ook met 4G was dat zo en met de straling van de gsm –, je vindt studies die de apocalyps voorspellen en je vindt studies die het walhalla voorspellen. De waarheid zal wel ergens in het midden liggen. Wij gaan niet studeren, we gaan vooral proberen het federale front in beweging te krijgen om zo rap mogelijk 5G uit te rollen.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik zou de heer Gryffroy willen complementeren met zijn heel interessante tussenkomst. Want wat hij zegt, klopt wel. Naast de centenkwesties en de moeilijkheden voor de veiligheid heb je ook heel veel basisstations nodig voor 5G. Dat wordt nu belemmerd door heel wat voorschriften op het vlak van ruimtelijke ordening en stralingsnormen. Ik ben heel blij dat u daar een heel vooruitstrevende aanpak in hebt, en dat u er echt voor wilt gaan om die belemmeringen aan te pakken.

Maar ik zeg het nogmaals: die kwestie van de licenties is daarvoor de cruciale factor. Het zijn uiteindelijk de operatoren die de motor moeten zijn van 5G in Vlaanderen, en dat moet worden doorbroken door alle overheden samen. Als we nog even doorgaan in deze commissie, moeten we wel een staatshervorming kunnen overeenkomen over dit onderwerp. Maar het moet gewoon worden opgelost, dat is mijn boodschap. En ik hoop dat we daar dit jaar zeker toe komen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.